

ĐỀ THI CHỌN HỌC SINH GIỎI CẤP THÀNH PHỐ

ĐỀ SỐ: 03

MÔN: HÓA HỌC - LỚP 9

Thời gian: 150 phút (không kể thời gian giao đề)

(Đề thi HSG Hóa 9 – Phòng GD&ĐT Phúc Yên - Năm học 2018 – 2019)

ĐỀ BÀI

(Cho: $H=1$; $S=32$; $Fe=56$; $N=14$; $O=16$; $Na=23$; $Mg=24$; $Al=27$; $Cl=35,5$; $K=39$;

$Ba=137$; $P=31$; $Cu=64$).

Câu 1.(2,0 điểm)

Cho các chất sau: P_2O_5 , Ag, H_2O , $KClO_3$, Cu, Zn, Na_2O , S, Fe_2O_3 , $CaCO_3$, HCl và những dụng cụ cần thiết. Hãy chọn chất và viết phương trình phản ứng để điều chế: NaOH, $Ca(OH)_2$, O_2 , H_2 , H_2SO_4 , Fe.

Câu 2.(2,0 điểm)

Nung hỗn hợp gồm FeS và FeS_2 trong một bình kín chứa không khí (oxi chiếm 20%, nitơ chiếm 80% thể tích) đến khi các phản ứng xảy ra hoàn toàn thu được một chất rắn duy nhất và hỗn hợp Y có thành phần thể tích 84,8% N_2 , 14,0% SO_2 còn lại là O_2 . Xác định phần trăm khối lượng FeS có trong X?

Câu 3.(2,0 điểm)

Nguyên tử Z có tổng số hạt bằng 58 và có nguyên tử khối nhỏ hơn 40 đvC. Hỏi Z thuộc nguyên tố hoá học nào?

Câu 4.(2,0 điểm)

Cho 3,78 gam hỗn hợp gồm Mg và Al tác dụng với dung dịch chứa 0,5 mol axit HCl. Chứng minh rằng: sau phản ứng axit HCl còn dư.

Câu 5.(2,0 điểm)

Có 5 dung dịch (mỗi dung dịch chỉ chứa 1 chất tan) trong 5 lọ riêng biệt gồm các chất: Na_2CO_3 , $BaCl_2$, $MgCl_2$, H_2SO_4 , NaOH được đánh số bất kì (1), (2), (3), (4), (5). Tiến hành thực hiện các thí nghiệm thì nhận được kết quả sau:

- Chất ở lọ (1) tác dụng với chất ở lọ (2) cho khí thoát ra.

- Chất ở lọ (1) tác dụng với chất ở lọ (4) thấy xuất hiện kết tủa.
- Chất ở lọ (2) cho kết tủa trắng khi tác dụng với chất ở lọ (4) và lọ(5).

Xác định chất có trong các lọ (1), (2), (3), (4), (5). Giải thích và viết các phương trình hóa học xảy ra.

Câu 6.(2,0 điểm)

Nêu hiện tượng, viết phương trình phản ứng xảy ra trong các trường hợp sau:

- Trộn dung dịch Na_2CO_3 với dung dịch FeCl_3 .
- Cho urê $(\text{NH}_2)_2\text{CO}$ vào dung dịch $\text{Ba}(\text{OH})_2$.

Câu 7. (2,0 điểm)

Hòa tan 11,2 gam hỗn hợp gồm Cu và kim loại M trong dung dịch HCl dư thu được 3,136 lít khí (đktc). Mặt khác, hòa tan hết 11,2 gam hỗn hợp trên trong dung dịch HNO₃ loãng, dư thu được 3,92 lít khí NO (đktc, sản phẩm khử duy nhất). Tìm kim loại M.

Câu 8.(2,0 điểm)

Cho 0,1 mol mỗi axit H₃PO₂ và H₃PO₃ tác dụng với dung dịch KOH dư thì thu được hai muối có khối lượng lần lượt là 10,4g và 15,8g. Tìm công thức phân tử của hai muối trên.

Câu 9.(2,0 điểm)

Trộn 500ml dung dịch NaOH nồng độ xM với 500ml dung dịch H₂SO₄ nồng độ yM thu được dung dịch E. Dung dịch E có khả năng hòa tan vừa hết 1,02 gam Al₂O₃. Mặt khác, cho dung dịch E phản ứng với dung dịch BaCl₂ dư thu được 23,3 gam kết tủa trắng. Xác định giá trị x,y.

Câu 10.(2,0 điểm)

A là hợp chất của lưu huỳnh. Cho 43,6 gam chất A vào nước dư được dung dịch B. Cho dung dịch BaCl₂ dư vào dung dịch B, thu được kết tủa trắng và dung dịch C. Cho Mg dư vào dung dịch C, thu được 11,2 lít khí ở (đktc). Xác định công thức phân tử của chất A

----- **Hết** -----

Thí sinh được sử dụng bảng tuần hoàn các nguyên tố hóa học.

Họ và tên thí sinh:..... Số báo danh:.....

HƯỚNG DẪN CHẤM

ĐỀ SỐ: 03

ĐỀ THI HSG CẤP THÀNH PHỐ MÔN: HÓA HỌC- LỚP 9

(Đề thi HSG Hóa 9 – Phòng GD&ĐT Phúc Yên - Năm học 2018 – 2019)

Câu	Đáp án	Điểm									
Câu 1 (2,0 đ)	Điều chế NaOH $\text{Na}_2\text{O} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{NaOH}$	0,25									
	Điều chế Ca(OH) ₂ $\text{CaCO}_3 \xrightarrow{t^\circ\text{C}} \text{CaO} + \text{CO}_2\uparrow$ $\text{CaO} + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{Ca(OH)}_2$	0,25									
	Điều chế O ₂ $2\text{KClO}_3 \xrightarrow{t^\circ\text{C}} 2\text{KCl} + 3\text{O}_2\uparrow$	0,25									
	Điện phân $2\text{H}_2\text{O} \rightarrow 2\text{H}_2\uparrow + \text{O}_2\uparrow$ (Điều chế O ₂ & H ₂)	0,25									
	Điều chế H ₂ SO ₄ $\text{S} + \text{O}_2 \xrightarrow{t^\circ\text{C}} \text{SO}_2$ $2\text{SO}_2 + \text{O}_2 \xrightarrow{t^\circ\text{C}, \text{V}_2\text{O}_5} 2\text{SO}_3$ $\text{SO}_3 + \text{H}_2\text{O} \rightarrow \text{H}_2\text{SO}_4$	0,5									
	Điều chế Fe $\text{Fe}_2\text{O}_3 + 3\text{H}_2 \xrightarrow{t^\circ\text{C}} 2\text{Fe} + 3\text{H}_2\text{O}$										
	Điều chế H ₂ $\text{Zn} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{ZnCl}_2 + \text{H}_2\uparrow$ $\text{Fe} + 2\text{HCl} \rightarrow \text{FeCl}_2 + \text{H}_2\uparrow$	0,25									
		0,25									
	Câu 2 (2,0 đ)	Giả sử có 100mol hh khí sau pư. <table style="margin-left: 20px; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center;">p</td> <td style="text-align: center;">17</td> <td style="text-align: center;">18</td> <td style="text-align: center;">19</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">n_N = 84,8 mol,</td> <td style="text-align: center;">n_{SO} = 14mol,</td> <td style="text-align: center;">24 n_{O₂}</td> <td style="text-align: center;">đư = 1,2 mol</td> </tr> </table>	p	17	18	19	n _N = 84,8 mol,	n _{SO} = 14mol,	24 n _{O₂}	đư = 1,2 mol	0,5
		p	17	18	19						
n _N = 84,8 mol,		n _{SO} = 14mol,	24 n _{O₂}	đư = 1,2 mol							
$\text{NTK} = n + \hat{p}$ n _o trong oxit sắt = 6mol -> n _{Fe} = 8mol; n _S = 14mol	0,5										
Gọi số mol FeS và FeS ₂ lần lượt : x và y	0,5										

	$\rightarrow x + y = 8; x + 2y = 14 \rightarrow x = 2; y = 6.$ % khối lượng FeS = 19,64%	0,5
Câu 3	Ta có: $2p + n = 58 \Leftrightarrow n = 58 - 2p$ (1)	0,5
(2,0	Mặt khác : $p \leq n \leq 1,5p$ (2)	0,5
đ)	(1) và (2) $\Rightarrow p \leq 58 - 2p \leq 1,5p$ $\Rightarrow 16,5 \leq p \leq 19,3$ (p : nguyên) Vậy p có thể nhận các giá trị : 17,18,19	0,5
	Vậy nguyên tử Z thuộc nguyên tố Kali (K)	0,5
Câu 4	PTHH:	

<p>(2,0 đ)</p>	$2\text{Al} + 6\text{HCl} \longrightarrow 2\text{AlCl}_3 + 3\text{H}_2 \quad (1)$ $\begin{array}{ccc} x & 3x & \\ & & \frac{3 \cdot x}{2} \text{ mol} \end{array}$ $\text{Mg} + 2\text{HCl} \longrightarrow \text{MgCl}_2 + \text{H}_2 \quad (2)$ $\begin{array}{ccc} y & 2y & y \text{ mol} \end{array}$ <p>Theo bài ra : $27x + 24y = 3,78 > 24(x+y)$</p> $\Rightarrow \frac{3,78}{24} = 0,16 > x+y \quad (3)$ $\quad \quad \quad (4)$ <p>Theo PT (1) (2) $\Rightarrow n_{\text{HCl}} = 3x + 2y < 3(x+y)$</p> <p>(3) (4) $\Rightarrow 3x + 2y < 3(x+y) < 3 \cdot 0,16 = 0,48$</p> <p>Vậy : $n_{\text{HCl}} \text{ dư} = 3x + 2y < 0,48$</p> <p>Theo bài ra: $n_{\text{HCl}} = 0,5 \text{ mol}$ nên axit còn dư</p>	<p>0,5 0,5 0,5 0,5</p>
<p>Câu 5 (2,0 đ)</p>	<p>- Chất ở lọ (1) tác dụng với chất ở lọ (2) tạo khí $\Rightarrow$ Chất ở lọ (1) và lọ (2) là H_2SO_4 và Na_2CO_3.</p> $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{Na}_2\text{CO}_3 \longrightarrow \text{Na}_2\text{SO}_4 + \text{CO}_2 \uparrow + \text{H}_2\text{O}$ <p>- Chất ở lọ (2) tạo kết tủa trắng với chất ở lọ (4) và lọ (5) $\Rightarrow$ Chất ở lọ (2) là Na_2CO_3 và chất ở lọ (1) là H_2SO_4.</p> $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{BaCl}_2 \rightarrow 2\text{NaCl} + \text{BaCO}_3 \downarrow$ $\text{Na}_2\text{CO}_3 + \text{MgCl}_2 \rightarrow 2\text{NaCl} + \text{MgCO}_3 \downarrow$ <p>- Chất ở lọ (1) tạo kết tủa với chất ở lọ (4) $\Rightarrow$ Chất ở lọ (4) là BaCl_2.</p> $\text{H}_2\text{SO}_4 + \text{BaCl}_2 \rightarrow \text{BaSO}_4 \downarrow + 2\text{HCl}$ <p>- Chất ở lọ (2) tạo kết tủa trắng với chất ở lọ (4) và lọ (5) $\Rightarrow$ Chất ở lọ (5) là MgCl_2. Chất ở lọ (3) còn lại là NaOH.</p>	<p>0,5 0,5 0,5</p>
<p>Câu 6 (2,0</p>	<p>a) Có kết tủa nâu đỏ và có khí bay ra do có pư:</p> $3\text{Na}_2\text{CO}_3 + 2\text{FeCl}_3 + 3\text{H}_2\text{O} \rightarrow 6\text{NaCl} + 2\text{Fe}(\text{OH})_3 + 3\text{CO}_2 \uparrow$	<p>1,0</p>

đ)	<p>b) Có kết tủa trắng và khí mùi khai bay lên do có pư:</p> $(NH_2)_2CO + 2H_2O \rightarrow (NH_4)_2CO_3$ $(NH_4)_2CO_3 + Ba(OH)_2 \rightarrow BaCO_3\downarrow + 2NH_3\uparrow + 2H_2O$	1,0
<p>Câu 7 (2,0 đ)</p>	<p>Các phản ứng có thể xảy ra:</p> $2M + 2nHCl \longrightarrow 2MCl_n + nH_2$ $3M + 4nHNO_3 \longrightarrow 3M(NO_3)_m + nNO + 2nH_2O$ $3Cu + 8HNO_3 \longrightarrow 3Cu(NO_3)_2 + 2NO + 4H_2O$ <p>Ta có:</p> $n_{H_2} = \frac{3,136}{22,4} = 0,14(mol)$ $n_{NO} = \frac{3,92}{22,4} = 0,18(mol)$ <p>Gọi x, y lần lượt là số mol của Cu và M.</p>	0,5

	<p>$\Rightarrow 64x + M.y = 11,2$ (*)</p> <p>TH₁: Nếu M có hóa trị không đổi là n.</p> <p>$\Rightarrow ny = 0,28$</p> <p>$2x + ny = 0,525$</p> <p>$\Rightarrow x = 0,1225$ (mol)</p> <p>thay vào (*) $\Rightarrow M.y = 3,36$</p> <p>$\Rightarrow M = 12.n$</p> <p>Với n là hóa trị của M $\Rightarrow$ chỉ có n = 2, M = 24 là thỏa mãn</p> <p>$\Rightarrow$ M là Mg</p> <p>TH₂: Nếu M có hóa trị thay đổi theo phản ứng.</p> <p>$\Rightarrow ny = 0,28$ (**)</p> <p>$2x + my = 0,525$ (***)</p> <p>từ (*), (**) và (***) ta có:</p> $\frac{32m - M}{n} = \frac{0,525 \cdot 32 - 11,2}{0,28} = 20$ <p>$\Rightarrow M + 20n = 32m$</p> <p>$1 \leq n < m \leq 3$</p> <p>$\Rightarrow$ chỉ có giá trị n = 2; m = 3; M = 56 là thỏa mãn</p> <p>$\Rightarrow$ M là Fe.</p>	<p>0,5</p> <p>0,5</p> <p>0,5</p>
<p>Câu 8 (2,0 đ)</p>	<p>Từ 0,1 mol H_3PO_2 phản ứng với KOH tạo ra 0,1 mol muối $K_xH_{3-x}PO_2$</p> <p>$\Rightarrow M_{\text{muối 1}} = \frac{10,4}{0,1} = 104$ (g/mol)</p> <p>$\Rightarrow 39x + (3-x) + 31 + 32 = 104$</p> <p>$\Rightarrow 38x + 66 = 104 \Rightarrow x = 1$</p> <p>$\Rightarrow$ Công thức của muối là KH_2PO_2.</p>	<p>1,0</p>

$$\Rightarrow m_{\text{H}_2\text{SO}_4} = 0,5 \cdot 98 = 49 \text{ gam} > 43,6 \text{ gam (loại)}$$

TH3: A là Oleum

$$\text{Từ (1', 2, 3)} \Rightarrow n_{\text{oleum}} = \frac{0,5}{n+1} = \frac{43,6}{98+80n} \Rightarrow n = 1,5$$

$\Rightarrow$ Công thức của (A) là: $\text{H}_2\text{SO}_4 \cdot 1,5\text{SO}_3$ hay $2\text{H}_2\text{SO}_4 \cdot 3\text{SO}_3$

TH4: A là muối $\text{R}(\text{HSO}_4)_n$

$$\text{Từ (2', 3)} \Rightarrow n_{\text{muối}} = \frac{1}{n} = \frac{43,6}{\text{R} + 97n} \Rightarrow \text{R} = -53,4n \text{ (loại)}$$

(Thí sinh làm bài theo cách khác, nếu đúng vẫn cho điểm tối đa)

-----**Hết**-----